

Kauniaisten lukion opetussuunnitelma 2016

luvut 1-5

Sisällys

1. Johdanto	1
2. Kauniaisten lukion arvot	2
3. Oppiminen ja sen tukeminen.....	4
3.1. Oppimiskäsitys ja koulun pedagoginen toimintakulttuuri	4
3.2. Oppimisympäristöt	6
3.3. Oppiva yhteisö.....	7
3.4. Opintojen rakenne	8
3.4.1. Pakolliset, syventävät ja soveltavat lukiokurssit	8
3.4.2. Kieliohjelma	8
3.4.3. Aihekokonaisuuksien toteuttaminen opinnoissa.....	9
4. Lukiolaisen bisneskoulu -painotus.....	10
5. Opiskeluhoolto ja opiskelijan ohjaus	13
5.1. Yhteisöllinen ja yksilökohtainen opiskeluhoolto	13
5.2. Opiskelun erityinen tuki	14
5.3. Terveysten, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen	14
5.4. Osallisuus	15
5.5. Opiskelijan ohjauksen työnjako	15
5.6. Kieleen ja kulttuuriin liittyviä kysymyksiä	16

1. Johdanto

Kauniaisten lukion opetussuunnitelma 2016 määrittelee ja ohjaa kaikkea Kauniaisten lukion toimintaa. Sen perustana ovat lukiolaki, lukioasetus, oppilas- ja opiskelijahuoltolaki sekä valtioneuvoston asetus lukiolaissa tarkoitettun koulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta. Paikallinen opetussuunnitelma on laadittu noudattaen Opetushallituksen julkaisemia Opetussuunnitelman perusteita (2015). Opetussuunnitelman toteuttamista täsmennetään lukuvuosittain erillisellä toimintasuunnitelmalla.

Opetussuunnitelmatyötä on tehty lukuvuoden 2015 - 16 aikana opettajien opetussuunnitelmatyöryhmässä. Opettajakuntaa on osallistettu koko prosessin ajan. Opiskelijat ja heidän huoltajansa ovat osallistuneet arvopohjan luomiseen, ja lukion opiskelijakunnan hallitus on edustanut opiskelijoita kommentoimalla opetussuunnitelmaa.

Uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön lukuvuoden 2016 - 17 alkaessa 1.8. 2016, jolloin uudet ensimmäisen vuoden opiskelijat aloittavat opiskelunsa. Opetussuunnitelma on kokonaisuudessaan käytössä elokuusta 2018 alkaen, kun kolme lukiolaisvuosikertaa on aloittanut opiskelunsa.

2. Kauniaisten lukion arvot

Kauniaisten lukion toiminnassa arvoista painottuvat rohkeus, luovuus ja ekososiaalinen sivistys. Toiminnan taustalla on käsitys laajasta tiedollisesta, taidollisesta ja sosiaalisesta sivistyksestä. Lukio antaa opiskelijalle monipuoliset valmiudet jatko-opintoihin.

Rohkeus

- Koulussa luodaan luottamuksellinen ja yhteisöllinen ilmapiiri, jossa kannustetaan yrittämiseen ja rohkeisiin ideoihin ja sallitaan erehtyminen.
- Opiskelijaa kannustetaan yksilöllisyyteen yhteisössä. Häntä rohkaistaan itsenäisten valintojen tekemiseen omilla opintopoluillaan.
- Opiskelija uskaltaa vaikuttaa ja tarttua haasteisiin. Hän rakentaa myönteisellä tavalla koulu-yhteisöä ja sen yhteisiä tapahtumia sekä hoitaa hänelle annettuja vastuita.
- Koulu kannustaa uudenlaisiin työtapoihin. Kurseilla ylitetään ainerajoja ja hyödynnetään monenlaisia oppimisympäristöjä. Yhteistyössä kannustetaan ennakkoluulottomuuteen.
- Koulu luo uutta ja arvostaa myös perinteitä.
- Edelläkävijyys näkyy koulun pedagogisessa kehitystyössä sekä lukion talous- ja työelämäpainotuksessa.

Luovuus

- Luova työyhteisö tukee hyvinvointia. Se rohkaisee opiskelijaa ja opettajaa toteuttamaan itseään monin tavoin, ja siten he kokevat olevansa osa työyhteisöä.
- Opiskelijan luovuutta tuetaan suomalla siihen mahdollisuuksia koulun toiminnassa niin taidekuin muissakin oppiaineissa.
- Opiskelussa hyödynnetään luovaa ongelmanratkaisua, ja koulussa kehitetään opiskelijan kykyä sopeutua uusiin tilanteisiin.
- Koulussa kannustetaan opiskelijaa valitsemaan itselleen sopivia työtapoja ja opiskelumenetelmiä.
- Luova organisaatio kehittää uutta ja kannustaa pedagogisiin kokeiluihin.

Ekososiaalinen sivistys

- Koulu ohjaa ymmärtämään globaalia riippuvuutta luonnosta ja toisista ihmisistä.
- Vastuullinen suhde maailmaan nähdään mielekkään tulevaisuuden edellytykseksi.
- Kouluyhteisö vaalii tasa-arvoa. Hyvinvoiva ja suvaitsevainen yksilö on tasavertaisessa vuorovaikutuksessa toisten kanssa ja lisää toiminnallaan yhteisön hyvinvointia.
- Koulun toimintaa ja opiskeluympäristöä kehitetään ekososiaalisen sivistyksen hengessä.
- Koulun kaikessa toiminnassa otetaan huomioon ekologinen ulottuvuus ja edistetään kestävän kehityksen tavoitteita. Opiskelijat kasvavat ennakoimaan toimintansa seurauksia ja ottamaan huomioon ympäristönsä sekä paikallisesti että globaalisti.

3. Oppiminen ja sen tukeminen

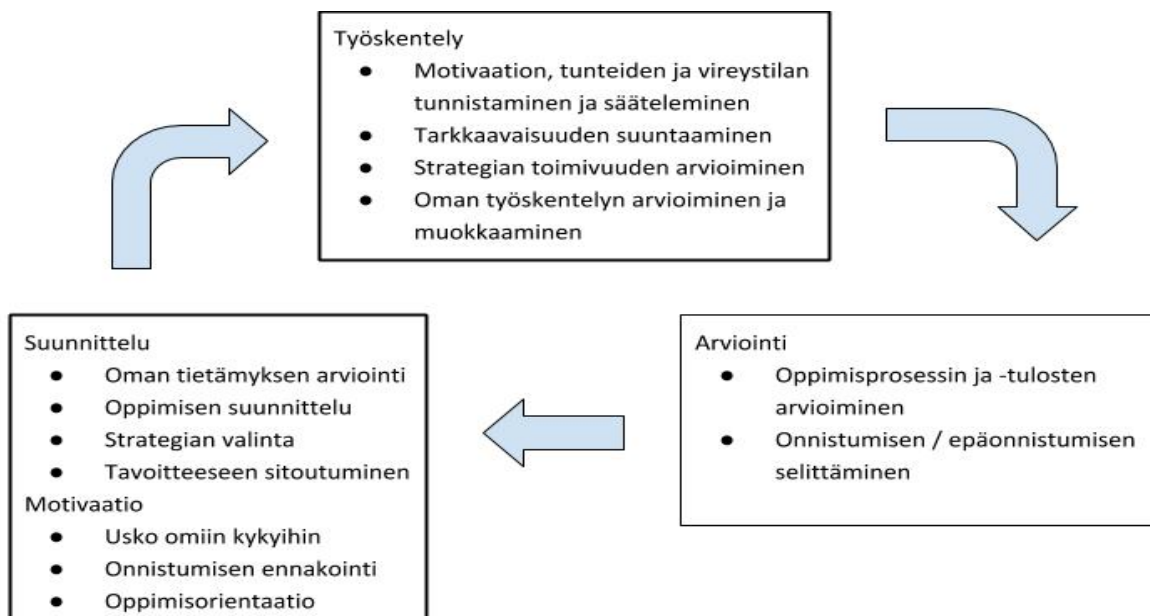
Kauniaisten lukion toiminnan keskiössä ovat opiskelija ja oppiminen. Tavoitteena on rakentaa koulusta opiskelijoiden, opettajien ja muun henkilökunnan oppiva yhteisö, joka arvioi jatkuvasti toimintaansa ja kehittää toimintakulttuuriaan oppimansa perusteella.

3.1. Oppimiskäsitys ja koulun pedagoginen toimintakulttuuri

Oppimiskäsitys perustuu ajatukseen, että oppiminen on oppijan oman toiminnan tulosta. Oppiminen on seurausta opiskelijan aktiivisesta, tavoitteellisesta ja itseohjautuvasta toiminnasta, johon vaikuttaa myös oppimisympäristö. Opetuksen päämääränä ovat oppimisprosesseistaan tietoiset opiskelijat, jotka osaavat arvioida ja kehittää opiskelu- ja ajattelutaitojaan. Opiskelijan oppimisen taidot kehittyvät lukion aikana.

Oppiminen	Oppimisen tukeminen
Seurausta opiskelijan aktiivisesta, tavoitteellisesta ja itseohjautuvasta toiminnasta.	<ul style="list-style-type: none">• Opiskelijoita ohjataan ottamaan vastuu omasta opiskelustaan.• Opiskelijoille annetaan riittävän haastavia tehtäviä.
Lähtökohtana opiskelijan aikaisemmat tiedot, taidot ja kokemukset.	Opettaja ottaa huomioon opiskelijan lähtökohdat ja ohjaa työskentelyä sen mukaisesti.
Tavoitteina <ul style="list-style-type: none">• tiedot• taidot• onnistumisen kokemukset• opiskelutaitojen kehittyminen• valmiudet elinikäiseen oppimiseen	Opettajat ohjaavat opiskelijoita arvioimaan ja kehittämään <ul style="list-style-type: none">• osaamistaan• ajattelutaitojaan• opiskelutaitojaan Opettajat antavat opiskelijoille rakentavaa ja kannustavaa palautetta.
Sosiaalisella vuorovaikutuksella on keskeinen rooli oppimisessa.	Opiskelijoita ohjataan työskentelemään yhdessä. Heitä kannustetaan kyselemään sekä selittämään ja luomaan yhteistä tietoa.
Oppiminen muistuttaa tutkimusprosessia. Oppimisessa on tärkeää tiedon etsimisen, käsittelyn ja jäsentämisen taidot.	Opetuksessa opiskelijoita ohjataan tutkivaan oppimiseen.

Opiskelu vaatii monipuolista toiminnan tarkkailua ja säätelyä, joita voi oppia. Oppimisen taidot syntyvät vuorovaikutuksessa opiskeluympäristön kanssa. Näihin taitoihin kuuluvat tavoitteiden asettaminen, tarkkaavaisuuden suuntaaminen opittavaan asiaan ja työskentelymenetelmän toimivuuden arvioiminen. Tavoitteiden asettamista opitaan, kun opettajat ohjaavat opiskelijoita tekemään konkreettisia pitkän ja lyhyen tähtäimen tavoitteita. Opiskelijoita ohjataan kokeilemaan erilaisia opiskelutapoja ja löytämään oppimisen eri kehitysvaiheisiin sopivia opiskelustrategioita. Opiskelijan käyttämillä opiskelustrategioilla on ratkaiseva vaikutus siihen, kuinka hyvin hän asian oppii. Tarvittaessa työskentelymenetelmä vaihdetaan. Aineenopettajat ohjaavat opiskelijoita käyttämään aineelle tyypillisiä strategioita sekä arvioimaan, miten strategia opiskelussa toimii. Jokaisella oppiaineella on oma tapansa käyttää kieltä, oma käsitteistönsä ja tekstikäytäntönsä. Eri oppiaineiden käsitteistöt avaavat samaan ilmiöön eri näkökulmia, ja aineenopettajat ovat oman aineensa kielenkäytön ohjaajia.

Kuva 1. Syklinen malli oppijan kokonaisvaltaisesta oppimisprosessista.

Lukion opetus- ja opiskelumenetelmien tarkoituksena on edistää opiskelijoiden aktiivista työskentelyä, yhteistyötaitojen kehittymistä ja asiakokonaisuuksien hallitsemista. Opiskelijat osallistuvat opetuksen kehittämiseen yhdessä opettajien kanssa. Monipuoliset oppimisen ja arvioinnin tavat tukevat yksilöllisiä oppimispolkuja.

Kauniaisten lukiossa tuetaan niin opiskelijoiden kuin opettajienkin luovuutta ja rohkeutta. Tavoitteena on sisäisen motivaation, ilon, innostuksen ja uteliaisuuden syttyminen. Avoimessa ja luottamuksellisessa ilmapiirissä epäonnistumisetkin nähdään oppimisen mahdollisuuksina. Tehtävät ovat

riittävän haastavia, jotta opiskelijalla on mahdollisuus luovuuteen ja oman oppimisensa ohjaamiseen. Tutkimiseen, kokeilemiseen ja ongelmanratkaisuun perustuvat opiskelumenetelmät edistävät oppimaan oppimista ja kehittävät kriittistä ja luovaa ajattelua. Tarvittaessa opiskelijaa autetaan hänelle laajoissa tai haastavissa tehtävissä.

3.2. Oppimisympäristöt

Kauniaisten kaupunki tarjoaa Kauniaisten lukiolle turvallisen ja asianmukaisen toimintaympäristön. Lukio toimii aktiivisesti rakentaakseen opiskelijoille mahdollisuuksia tutustua lähiseudun toisen asteen oppilaitoksiin, korkeakouluihin sekä työelämään. Tavoite toteutuu kehittämishankkeissa ja vierailuilla opetuksen yhteydessä. Työelämäyhteyksiä luodaan erityisesti Lukiolaisen bisneskoulun kurssien ja verkostoitumisen kautta. GraniWorks, koulussa toimiva opiskelijoiden pyörittämä yritys, välittää työtilaisuuksia koulun opiskelijoille ja työvoimaa asiakkaille.

Kauniaisten kaksikielisyys näkyy lukion toiminnassa ja yhteistyökumppaneissa. Kauniaisten lukion läheinen oppilaitoskumppani on Gymnasiet Grankulla samskola (GGs), Kauniaisten ruotsinkielinen lukio. GGs:n kanssa kehitetään lukion toimintaa ja järjestetään yhteisiä kursseja.

Opiskeluympäristöt perustuvat oppimisen ja luovuuden tukemiseen, opiskelijoiden kiinnostuksen kohteisiin sekä yksilöllisiin tarpeisiin. Fyysistä koulun oppimisympäristöä kehitetään siten, että se on viihtyisä ja kannustaa oppimiseen. Näillä periaatteilla kehitetään sekä opetuskäytössä olevia luokkahuoneita että koulun yhteisiä käytävä- ja oleskelutiloja. Opiskelijat voivat käyttää koulun tarjoamaa oppimisympäristöä myös itsenäiseen opiskeluun.

Fyysiseen oppimisympäristöön kuuluvat ajanmukaiset välineet, jotka pidetään hyvässä kunnossa. Fyysinen oppimisympäristö laajenee virtuaaliseksi tieto- ja viestintäteknikan avulla. Opiskelijat käyttävät opiskelussaan henkilökohtaisia päätelaitteita. Tieto- ja viestintäteknikka on sekä oppimisen kohde että väline, jonka avulla opiskellaan. Hyvät tieto- ja viestintäteknikan käyttötaidot ovat osa valmistautumista jatko-opintoihin ja työelämään. Tekniikka tukee sekä yksilöllistä että yhteisöllistä oppimista, ja se mahdollistaa yhteistyön, tiedon hakemisen, muokkaamisen, luomisen sekä jakamisen. Tekniikka mahdollistaa vuorovaikutuksen ja palautteen antamisen sekä tarjoaa monipuolisia tapoja osallistua keskusteluun. Tieto- ja viestintäteknikan käyttö opiskelussa vaatii systemaattista harjoittelua.

Opetuksessa käytetään runsaasti koulun ulkopuolisia oppimisympäristöjä: vierailtaan kulttuurikohteissa, työpaikoilla ja muissa oppilaitoksissa. Kansainvälinen toiminta on yksi Kauniaisten lukion

painotusalueista, jota tuetaan laajalla kansainvälisten kurssien tarjonnalla. Ohjelmassa on ulkomaille suuntautuvia opintoretkeä ja opiskelijavaihtoja, joiden kohteet päätetään lukuvuosittain toimintasuunnitelmassa. Uusiin mahdollisuuksiin kansainvälisessä yhteistyössä suhtaudutaan avoimesti ja joustavasti. Opiskelijat ja opettajat voivat osallistua kansainvälisiin opetusalan tapahtumiin. Yhteistyötä tehdään myös vapaaehtoisjärjestöjen kanssa.

Kauniaisten lukiossa on monipuolinen kurssitarjonta, jonka avulla opiskelija voi painottaa haluamiinsa opintoja ja valita oppimisympäristöjä. Opiskelija voi suorittaa kursseja myös itsenäisinä kursseina tai etäopiskeluna.

Sosiaalinen ympäristö muodostaa tärkeän osan lukion oppimisympäristöstä. Opettajat, opiskelijat ja henkilökunta edistävät toiminnallaan osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Opetuksessa käytetään toimintatapoja, jotka ohjaavat yhteisölliseen työskentelyyn. Opiskelijoihin luotetaan, heille annetaan vastuuta yhteisten asioiden hoitamisesta, ja heidän mielipiteitään kuunnellaan.

3.3. Oppiva yhteisö

Kauniaisten lukion työyhteisöä kehitetään oppivan yhteisön toimintaperiaatteita noudattaen. Työyhteisön toiminta perustuu jaettuun johtajuuteen, tiimitoimintaan ja osaamisen jakamiseen. Työyhteisö sekä siinä toimivat tiimit ja työryhmät asettavat toiminnalleen tavoitteita ja arvioivat tavoitteidensa toteutumista. Työyhteisö arvioi toimintaansa ja organisaatiotaan, ja lisäksi opiskelijoilta ja huoltajilta kerätään palautetta säännöllisesti. Myös ulkopuolisilla arvioinneilla saadaan tietoa lukion toiminnasta. Lukio kehittää toimintaansa saamansa palautteen perusteella.

Opiskelijoiden edustajat osallistuvat opettajainkokouksiin ja opettajien tiimien toimintaan. Opiskelijakunnalla on oma organisaationsa, jota kehitetään oppivan yhteisön ja demokratian periaatteita ja kasvatustavoitteita noudattaen. Opiskelijoille annetaan vastuuta yhteisten asioiden suunnittelusta ja toteutuksesta. Eri vuositasojen opiskelijat ohjaajineen huolehtivat oman vuositasonsa perinteistä. Opiskelijoita kannustetaan olemaan aktiivisia ja luomaan uutta kulttuuria kouluun.

Lukiossa arvostetaan kulttuurista ja kielellistä moninaisuutta. Eri kielet, uskonnot ja elämänkatsomukset toimivat rinnakkain ja vuorovaikutuksessa keskenään. Yhteisö hyödyntää suomalaista kulttuuriperintöä, kansallis- ja vähemmistökieliä sekä omaa ja ympäristönsä kulttuurista, kielellistä, uskonnollista ja katsomuksellista moninaisuutta. Yhteisössä ymmärretään, miten keskeinen merkitys kielellä on oppimisessa ja vuorovaikutuksessa, identiteettien rakentumisessa sekä sosiaalistumisessa yhteiskuntaan.

3.4. Opintojen rakenne

3.4.1. Pakolliset, syventävät ja soveltavat lukiokurssit

Kauniaisten lukio tarjoaa valtakunnalliset pakolliset ja syventävät kurssit oppiaineissa, jotka on määritellyt valtioneuvoston asetuksessa lukion tuntijaosta (2014). Nuorille tarkoitettussa lukiokoulutuksessa lukion oppimäärä sisältää vähintään 75 kurssia. Opiskelijan on valittava opinto-ohjelmaansa vähintään 47 - 51 pakollista kurssia sekä kymmenen syventävää kurssia, joista osa voi olla valtakunnallisia teemaopintokursseja. Lisäksi tarjotaan koulukohtaisia ja valtakunnallisia soveltavia kursseja. Opiskelijalle suositellaan ainakin yhden kurssin suorittamista itsenäisesti. Siitä sovitaan aineenopettajan kanssa.

Tarvittaessa kurssien järjestämistä voidaan toteuttaa yhdessä lähi- tai etäopetuksena jonkin toisen oppilaitoksen kanssa. Suomi toisena kielenä -kurssien opetus toteutetaan yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa.

Kauniaisten lukio tarjoaa opiskelijoilleen mahdollisuutta painottaa opinnoissaan taloutta ja urittajyyttä, josta käytetään nimeä Lukiolaisen bisneskoulu. Painotus toteutuu erityisesti soveltavissa Lukiolaisen bisneskoulu -kursseissa. Se voidaan ottaa huomioon myös muissa kursseissa.

Kauniaisten lukion soveltavat kurssit koostuvat eri aineiden ylioppilaskirjoituksiin valmistavista kursseista, taito- ja taideaineiden lukiodiplomikursseista, oppiaineiden omista soveltavista kursseista, eri oppiaineita yhdistävistä kursseista sekä Lukiolaisen bisneskoulun kursseista. Jokaiselle ikäluokalle annetaan monipuoliset mahdollisuudet opiskella ilmiöpohjaisia opintoja. Syventävien ja soveltavien kurssien tarjonta päätetään vuosittain ja esitetään lukuvuoden toimintasuunnitelmassa.

Kurssien suoritusjärjestys pakollisissa ja syventävissä kursseissa on pääsääntöisesti kurssien numerojärjestys.

3.4.2. Kieliohjelma

Kauniaisten lukiossa tarjotaan opetusta seuraavissa kielissä:

A-kielet: englanti, ruotsi, saksa

B1-kieli: ruotsi

B2-kielet: saksa, ranska, venäjä

B3-kielet: saksa, ranska, venäjä, espanja

Kieliohjelmaa voidaan täydentää myös muiden kielten soveltavilla kursseilla.

3.4.3. Aihekokonaisuuksien toteuttaminen opinnoissa

Lukioiden valtakunnallisia yhteisiä aihekokonaisuuksia ovat

- aktiivinen kansalaisuus, yrittäjyys ja työelämä,
- hyvinvointi ja turvallisuus,
- kestävä elämäntapa ja globaali vastuu,
- kulttuurien tuntemus ja kansainvälisyys,
- monilukutaito ja mediat,
- teknologia ja yhteiskunta.

Aihekokonaisuudet toteutetaan siten, että kaikissa oppiaineissa opetukseen sisällytetään läpäisyperiaatteella aihekokonaisuuksien teemoja. Vuosittain lukion toimintasuunnitelmassa otetaan tavoitteeksi kaksi aihekokonaisuutta, joiden pohjalta suunnitellaan lukuvuoden toimintaa. Näin lukiolainen tutustuu kolmen opiskeluvuoden aikana kaikkiin kuuteen aihekokonaisuuteen. Aktiivinen kansalaisuus, yrittäjyys ja työelämä -aihekokonaisuus on vahvasti esillä koko ajan Lukiolaisen bisneskoulu -painotuksen kautta.

4. Lukiolaisen bisneskoulu -painotus

LUKIOLAISEN BISNESKOULU

Lukiolaisen bisneskoulu on opinto-ohjelman painotus, joka koostuu talouden ja yrittäjyyden opintokokonaisuudesta sekä lukion omasta GraniWorks-yritystoiminnasta. Opiskelija voi valita koko Lukiolaisen bisneskoulu -kokonaisuuden tai soveltuvia osia omaan opinto-ohjelmaansa. Opintokokonaisuuden sisältöihin kuuluu keskeisiä talous- ja liike-elämän tietoja ja taitoja. Kurssiohjelmaa voidaan päivittää yhteistyökumppaneiden ja ajankohtaisten ilmiöiden mukaan.

LUKIOLAISEN BISNESKOULUN OPINNOT

Lukiolaisen bisneskoulun ytimenä toimii lukiolaisten oma kaupparekisteriin merkitty yritys GraniWorks, jonka yritysmuoto on osuuskunta (Osuuskunta Grani). Sen toimintaa organisoii opiskelijahallitus. GraniWorks tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuksia harjoitella yritystoimintaa sekä perustaa omia yrityksiä. Lisäksi GraniWorks välittää palkallisia työtilaisuuksia lukiolaisille. Toiminnassa mukana olevat opiskelijat saavat työtodistuksen ja kurssisuorituksia yrittäjyydestä.

Opiskelijat oppivat taloushallinnon, markkinoinnin ja myynnin perusteita, edustavat ja markkinoivat lukiota. Lukiolaisen bisneskoulu -kursseilla järjestetään vierailuja ja tapahtumia sekä tutustutaan lähialueen yrityksiin erilaisten opintokokonaisuuksien ja työssä oppimisen avulla.

Lukiolaisen bisneskoulu -painotuksen tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy talouselämän eri osa-alueisiin ja yritystoiminnan perusteisiin sekä kansainvälisiin liiketoimintaympäristöihin,
- oppii hahmottamaan yritystoiminnan merkityksen niin kansantaloudelle kuin koko yhteiskunnallekin,
- syventää tietojaan ja taitojaan talouselämästä osallistumalla lukion osuuskunnan toimintaan, toimimalla omassa yrityksessään tai jossakin muussa yrityksessä,
- ymmärtää talouden olevan väline, jonka tarkoituksena on tuottaa hyvinvointia ympäristön kestävyden asettamissa rajoissa,
- kehittää työ- ja yritys-elämän taitoja: oma-aloitteisuutta, luovuutta, vastuullisuutta ja suunnitelmallisuutta, kieli-, digi-, media- ja kommunikaatiotaitoja,
- omaksuu uuden oppimiseen, luovuuteen ja rohkeuteen kannustavan yrittäjämäisen asenteen,
- saa hyvät valmiudet jatko-opintoihin,
- kykenee motivoitumaan ja löytää omat vahvuutensa,
- luo taloudesta kiinnostuneelle opiskelijalle elämyksellisen oppimispolun niin talouden jatko-opintoihin kuin liike-elämän moninaisiin työtehtäviinkin.

GraniWorks on merkittävä paikallinen toimija, joka työskentelee yhteistyössä Kauniaisten kaupungin, Kauniaisten yrittäjien sekä lähiseudun yritysten, yhdistysten ja oppilaitosten kanssa. Kumppanuuksia rakennetaan kotimaisten ja ulkomaisten korkeakoulujen, yritysten sekä muiden organisaatioiden kanssa. Lukiolaiset kohtaavat yrittäjiä ja asiantuntijoita, jotka tuovat työ- ja yritys-elämän osaksi opiskelijoiden arkea. Opiskelijat pääsevät soveltamaan teoretietojaan projekteissa ja hank-

keissa sekä osallistuvat yrityskilpailuihin. Opiskelija saa Lukiolaisen bisneskoulun opintokokonaisuuden suoritettuaan GraniWorks-diplomin, johon voidaan sisällyttää myös työskentely osuuskunnassa tai lukiolaisen omassa yrityksessä.

5. Opiskeluhoito ja opiskelijan ohjaus

Kauniaisten lukion opiskeluhoitoon tavoitteena on, että jokainen opiskelija tuntee olevansa tervetullut ja arvostettu koulussa sekä voivansa opiskella turvallisessa oppimisympäristössä. Opiskeluhoito järjestää tarvittavat palvelut, joiden avulla jokaisella opiskelijalla ovat yhdenvertaiset opiskeluedellytykset.

Ohjaustoiminta muodostaa lukion toiminnassa kokonaisuuden, joka tukee opiskelijaa lukio-opintojen eri vaiheissa sekä kehittää hänen valmiuksiaan tehdä koulutusta ja tulevaisuutta koskevia valintoja ja ratkaisuja. Opiskelijan ohjaukseen osallistuu koko koulun henkilökunta, vaikka päävastuu onkin opinto-ohjaajilla.

5.1. Yhteisöllinen ja yksilökohtainen opiskeluhoito

Yhteisöllisen opiskeluhoitoon keskeiset tavoitteet ovat:

- edistää oppimista, terveyttä ja hyvinvointia sekä opiskelijoiden osallisuutta ja ehkäistä ongelmien syntymistä,
- edistää oppilaitoksen ja opiskeluympäristön hyvinvointia, terveellisyttä ja turvallisuutta, esteettömyyttä, yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä,
- turvata varhainen tuki sitä tarvitseville.

Kauniaisten lukiossa opiskeluhoitoon toiminnasta vastaavat rehtori sekä yhteisöllinen opiskeluhoitoyhtymä (lukion OHR). OHR kokoontuu säännöllisesti.

Kauniaisten lukion yhteisölliseen opiskeluhoitoyhtymään kuuluu seuraavia jäseniä:

rehtori, opinto-ohjaaja, opettajien edustaja, koulupsykologi, koulukuraattori, terveydenhoitaja ja erityisopettaja. Tapaamisiin kutsutaan tarvittaessa muita asiantuntijoita tai koulun henkilökuntaa. Luku- vuosisuunnitelmissa määritellään OHR:n tavoitteet kullekin lukuvuodelle. Yhteisöllinen opiskeluhoitoyhtymä arvioi omaa toimintaansa sekä uudistaa tarvittaessa toimintatapojaan. Koulu tekee yhteisöllisen opiskeluhoitoon kehittämiseksi yhteistyötä ulkopuolisten tahojen kanssa.

Yksilökohtaisella opiskeluhoitolla tarkoitetaan opiskelijalle annettavia kouluterveydenhoitoon palveluja, opiskeluhoitoon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä yksittäistä opiskelijaa koskevaa mo-

nialaista opiskeluhuoltoa. Koko henkilökunta ohjaa tarvittaessa opiskelijaa yksilökohtaisen opiskeluhuollon pariin. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon tavoitteena on seurata ja edistää opiskelijan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia sekä tukea opiskelua.

5.2. Opiskelun erityinen tuki

Opetuksessa otetaan huomioon opiskelijoiden yksilölliset oppimisen edellytykset ja lisätuen tarve. Koulu varaa resursseja tukiopetuksen järjestämiseen, ja tarvittaessa opiskelija ohjataan käyttämään erityisopettajan palveluita. Arvioitavien suoritusten tekemiseen opiskelijalle voidaan antaa lisää aikaa, ja hänelle voidaan järjestää erityistila. Lisäksi voidaan toteuttaa muita oppimista edistäviä tukitoimia. Lukion ensimmäiselle vuositasolle tehdään ryhmäseulonta luki-vaikeuksien löytämiseksi ja mahdollisten tukitoimien aloittamiseksi ajoissa. Koulu panostaa proaktiivisesti ongelmien varhaiseen löytämiseen ja opiskelutaitojen kehittämiseen.

5.3. Terveiden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen

Kauniaisten lukiossa on avoimen toimintakulttuurin kehittäminen, joka perustuu kaikkien koulussa toimivien henkilöiden vuoropuheluun. Näin lisätään yhteisön hyvinvointia. Toimiva ja itseään arvioiva organisaatio osaa kuunnella myös heikkoja signaaleja sekä suunnata niiden perusteella toimintaansa.

Akuuteissa tilanteissa opiskeluhuolto palvelee tehokkaasti. Kouluterveydenhoitaja järjestää opiskelijoille säännöllisiä terveystarkastuksia, joiden yhteydessä jokainen opiskelija täyttää kattavan terveyskyselylomakkeen. Koulussa järjestetään säännöllisesti kyselyitä, joiden avulla selvitetään opiskelijoiden terveyden sekä oppimisympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden liittyviä asioita.

Koulukiinteistön turvallisuudesta ja terveellisyydestä pidetään hyvää huolta yhteistyössä kaupungin kiinteistöistä vastaavien henkilöiden kanssa. Sisäilman laatua seuraa kaupungin sisäilmatyöryhmä. Omien tarkastusten ja seurannan lisäksi viranomaiset tekevät säännöllisiä palo- ja terveystarkastuksia. Mahdollisiin terveysriskeihin reagoidaan nopeasti. Turvallisuutta ylläpidetään järjestämällä säännöllisesti koko koulun poistumisharjoituksia sekä kouluttamalla opettajia. Kauniaisten lukion luokissa on turvallisuuskansio, jossa on kriisisuunnitelma sekä tarvittavat ohjeet hätätilanteita varten.

Kauniaisten lukiossa tarjotaan terveellistä ja monipuolista ruokaa. Opiskelijoille järjestetään mahdollisuus ostaa välipalaa.

5.4. Osallisuus

Osallisuus lisää hyvinvointia, joten opiskelijoita kuullaan sellaisissa asioissa, jotka vaikuttavat heihin ja koulun oppimisympäristöihin. Opiskelijat valitsevat keskuudestaan opiskelijakunnan hallituksen (OPKH), joka edustaa opiskelijoiden kantaa. Hallitusta rohkaistaan tekemään aloitteita ja vaikuttamaan. Sen jäsenet toimivat yleensä opiskelijoiden edustajina opettajain- ja tiimikokouksissa. OPKH edistää opiskelijoiden viihtyvyyttä ja kehittää oppimisympäristöjä. OPKH:n edustajat osallistuvat myös lukion kestäväen kehityksen edistämiseen.

Huoltajien osallisuutta edistetään hyvällä tiedotuksella koteihin. Koulu välittää tietoa Wilman, koulun kotisivujen, sosiaalisen median ja tiedotteiden kautta. Vanhempainiltoja järjestetään jokaiselle vuositasolle. Huoltajille tarjotaan mahdollisuus palautteen antamiseen. Huoltajille ja opiskelijoille suunnataan säännöllisesti lukion laatua mittaava kysely, jonka perusteella koulua kehitetään.

5.5. Opiskelijan ohjauksen työnjako

Lukion opiskelijan ohjaus alkaa toiselle asteelle siirtymisen nivelvaiheesta. Lukio-opiskelusta ja lukio-opintoihin hakeutumisesta tiedotetaan perusopetuksen päättövaiheessa oleville oppilaille ja heidän huoltajilleen. Heillä on mahdollisuus osallistua Kauniaisten lukion esittelytilaisuuksiin.

Opiskelijan ohjauksen tarkoituksena on tukea opiskelijaa lukio-opintojen eri vaiheissa sekä kehittää hänen valmiuksiaan tehdä koulutusta ja elämänuraa koskevia valintoja ja ratkaisuja. Ohjaukseen osallistuvat koulun opettajat ja ohjaushenkilöstö. Opinto-ohjaajilla on päävastuu opinto-ohjauksen järjestämisestä sekä ohjauksen kokonaisuudesta. Opinto-ohjausta annetaan ryhmäopetuksena tai pienryhmissä opinto-ohjauksen kursseilla sekä yksilöllisenä ohjauksena.

Lukion keskeisenä kasvatustavoitteena on kehittää opiskelijan itseohjautuvuutta ja tukea hänen itenäistymiskehitystään. Opiskelijan ohjaus on tärkeässä asemassa myös ennaltaehkäisevässä opiskelijahuollossa. Se pyrkii käsittelemään asiat ensin opiskelijan kanssa, ja huoltaja otetaan tarvittaessa mukaan keskusteluun. (S,H)

Ryhmänohjaaja on ryhmänsä opiskelijoiden lähiohjaaja ja ensisijainen yhdyshenkilö kodin ja koulun välisessä yhteistyössä. Ryhmänohjaajat pitävät viikoittain ryhmänohjaustuokion omalle ryhmälleen. Ryhmänohjaajat ja opinto-ohjaajat seuraavat opiskelijoiden kurssikertymää. Tarvittaessa myös ryhmänohjaajat ottavat yhteyttä ryhmänsä opiskelijoiden huoltajiin, koulun muuhun henkilöstöön tai OHR:ään.

Aineenopettaja ohjaa opiskelijaa oppiainekohtaisissa opiskelutaidoissa, auttaa tätä kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja tukee opiskelijan jatko-opintovalmiutta ja työelämäntuntemusta oman oppiaineensa osalta.

Opinto-ohjaajat ohjaavat opiskelijaa tekemään henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman, joka koskee lukio-opiskelua, ylioppilastutkintoa, jatko-opintoja ja työuraa. Opinto-ohjaajat tiedottavat Espoon ja Kauniaisten toisen asteen oppilaitosten yhteisestä kurssitarjonnasta sekä jatko-opintoihin liittyvistä tapahtumista. Opinto-ohjaaja tukee nivelvaiheessa olevaa opiskelijaa siirtymään lukion jälkeisiin jatko-opintoihin.

Jatko-opintomahdollisuuksia esitellään opiskelijoille kutsumalla vierailijoiksi eri koulutusalojen opiskelijoita korkeakouluista sekä muista oppilaitoksista. Mahdollisuuksien mukaan opinto-ohjauksen kursseilla osallistutaan jatko-opintoihin liittyviin tapahtumiin ja vierailaan oppilaitoksissa.

Opiskelijan ohjauksessa tehdään yhteistyötä lähiseudun oppilaitosten, kaupunkien nuoriso-, sosiaali- ja terveystoimien sekä muiden opiskelijahuollon toimijoiden kanssa.

5.6. Kieleen ja kulttuuriin liittyviä kysymyksiä

Kauniaisten lukiossa kunnioitetaan jokaisen oikeutta omaan kieleen ja kulttuuriin.

Opiskelijoiden omaa kulttuuri-identiteettiä tuetaan ja monikulttuurisuutta arvostetaan. Kaikki oppilaitoksen toimijat ovat vastuussa yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumisesta.

Kauniaisten lukion opetuskieli on suomi. Muille kuin suomea äidinkielenään puhuville järjestetään suomi toisena kielenä -opetusta. Oman äidinkielen ja uskonnon opetusta järjestetään mahdollisuuksien mukaan.